

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ

249587

การคุ้มครองพยาน : ศึกษาการสืบพยานบุคคลโดยไม่เผชิญหน้าจำนวน
ความประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 172 วรรคสาม
VIRTUAL TESTIMONY AND ITS IMPACT ON THE
CONFRONTATION CLAUSE BY THE CRIMINAL
PROCEDURE CODE SECTION 172 PART 3

สุวิชา สิริธนทวี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต
สาขานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2554

การคุ้มครองพยาน: ศึกษาการสืบพยานบุคคลโดยไม่เผชิญหน้าจำเลย
ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 172 วรรคสาม

สุวิษา สิริฉันทินิติ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต
สาขานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

**VIRTUAL TESTIMONY AND ITS IMPACT ON THE
CONFRONTATION CLAUSE BY THE CRIMINAL
PROCEDURE CODE SECTION 172 PART 3**

SUVICHA SIRUNTAVINATI

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws**

Department of Law

Graduate School, Dhurakij Pundit University

2011

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การคุ้มครองพยาน : ศึกษาการสืบพยานบุคคลโดยไม่เผชิญหน้าจำเลย
ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 172 วรรคสาม

เสนอโดย สุวิชา สิริันทวินันต์

สาขาวิชา นิติศาสตร์ หมวดวิชา กฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.อุดม รัฐอมฤต

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม อาจารย์ ดร.สุรสิทธิ์ แสงวิโรจน์พัฒน์

ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว

.....ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.คณิต ฉนกร)

.....กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ ดร.อุดม รัฐอมฤต)

.....กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
(อาจารย์ ดร.สุรสิทธิ์ แสงวิโรจน์พัฒน์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล)

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชนิดา จิตรน้อมรัตน์)

วันที่ 22 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2554

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การคุ้มครองพยาน: ศึกษาการสืบพยานบุคคลโดยไม่เผชิญหน้าจำเลยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 172 วรรคสาม
ชื่อผู้เขียน	สุวิชา สิริทวินนิต
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.อุคม รัฐอมฤต
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ดร.สุรสิทธิ์ แสงวิโรจน์พัฒน์
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
ปีการศึกษา	2553

บทคัดย่อ

249587

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะศึกษาประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 172 วรรคสามที่แก้ไขใหม่โดยการเพิ่มเติมวรรคสาม วรรคสี่ วรรคห้า ด้วยเจตนารมณ์คุ้มครองพยานบุคคลที่ต้องมาเบิกความเป็นพยานในชั้นพิจารณาคดี และจากบทบัญญัติกฎหมายดังกล่าวนี้ทำให้การพิจารณาและสืบพยานในชั้นศาลในปัจจุบัน สามารถกระทำได้โดยไม่ต้องให้พยานเผชิญหน้าโดยตรงกับจำเลยด้วยการนำเทคโนโลยีการสื่อสารเข้ามาช่วยในกระบวนการพิจารณาคดีของศาล ซึ่งการสืบพยานบุคคลตามวิธีการพิเศษนี้จะเป็นการสืบพยานที่กระทำในศาล โดยให้พยานอยู่ในห้องอีกห้องหนึ่งต่างหากจากห้องพิจารณาที่ใช้สืบพยานโดยปกติ และให้พยานเบิกความจากห้องที่จัดไว้ต่างหากโดยถ่ายทอดการเบิกความของพยานผ่านระบบโทรทัศน์วงจรปิดเข้าไปยังห้องพิจารณาคดีโดยที่ศาล อัยการ ทนายโจทก์หรือทนายจำเลยอยู่ในห้องพิจารณา ศาลและคู่ความทั้งสองฝ่ายสามารถถามคำถามต่อพยานเพื่อเป็นการลดบรรยากาศที่ตึงเครียด กดดัน หวาดกลัวที่พยานอาจรู้สึกจากการเข้าร่วมการพิจารณาร่วมกับจำเลย และการที่จะบังคับใช้มาตรา 172 วรรคสามได้นั้นกฎหมายยังบัญญัติให้พิเคราะห์ถึงเพศ อายุฐานะ สุขภาพ อนามัย ภาวะแห่งจิตของพยานหรือความเกรงกลัวที่พยานมีต่อจำเลยด้วย หากพิจารณาหลักการสืบพยานเดิมในมาตรา 172 วรรคหนึ่งที่ว่าการศึกษาและสืบพยานในศาลต้องกระทำโดยเปิดเผยต่อหน้าจำเลยอันเป็นหลักเคร่งครัดที่ยึดถือปฏิบัติกันมานานาน กรณีที่มีการแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 172 วรรคสามเช่นนี้ จะขัดต่อหลักสิทธิที่จะเผชิญหน้า (RIGHT TO CONFRONTATION) และมาตรา 172 วรรคหนึ่งหรือไม่เพียงใด ซึ่งการศึกษาในครั้งนี้ได้มีการรวบรวมแนวความคิด ทฤษฎี คำพิพากษาศาลฎีกาและแนวคิดของนักนิติศาสตร์ไทย ทั้งจากตำราภาษาไทยและตำราต่างประเทศเพื่อรวบรวมและประกอบการวิจัยครั้งนี้

ผลของการศึกษาพบว่า การสืบพยานโดยไม่ต้องเผชิญหน้ากับจำเลยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 172 วรรคสาม ด้วยการนำเทคโนโลยีการสื่อสารเข้ามาช่วย

ในการสืบพยานนั้นยังไม่สอดคล้องกับการบังคับใช้ในชั้นพิจารณาคดีของศาล และยังไม่สามารถ
คุ้มครองพยานบุคคลได้ตามเจตนารมณ์ของบทบัญญัติในมาตรา 172 วรรคสามที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม
ขึ้นใหม่ ผู้เขียนจึงเห็นควรศึกษาถึงความเหมาะสม ขอบเขตของหลักการพิจารณาและสืบพยานโดย
ไม่ให้พยานเผชิญหน้ากับจำเลย ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 172 วรรคสาม
รวมทั้งศึกษาเปรียบเทียบหลักการพิจารณาและสืบพยาน โดยไม่ให้พยานเผชิญหน้ากับจำเลยตาม
กฎหมายในต่างประเทศว่ามีหลักเกณฑ์และวิธีการอย่างไรบ้าง ทั้งนี้ เพื่อให้กระบวนการยุติธรรม
ทางอาญาสามารถค้นหาข้อเท็จจริงแห่งคดี และสามารถคุ้มครองสิทธิของจำเลยในชั้นศาลไปพร้อม
กันอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

Thesis Title	Virtual Testimony and its impact on the confrontation clause by the criminal procedure code section 172 part 3
Author	Suvicha Siruntavineti
Thesis Advisor	Associate Professor Dr.Udom Rathaamarit
Co- Thesis Advisor	Dr.Surasit Sangwirojpat
Department	Law
Academic Year	2010

ABSTRACT

249587

This thesis is created for studying THE CRIMINAL PROCEDURE CODE section 172 part 3 which was reformed by adding part 3, 4 and 5 to protect witness who has to testify in court. The reformed code make consideration and witness investigation in court can be done without confrontation directly with defendant by using hi-technology communication to help in consideration of judge. This special witness investigation method will be used in court by letting the witness sit in another room which be provided especially. The testimony will be broadcasted via cctv system into court room by having judge, prosecuter and plaintiff lawyer or defendant lawyer stay in the court room. Judge and both sides of litigants can ask the witness all of the question via the system. This method will effectively reduce stressful and pressure environment and also scare which the witness can feel from attending the investigation with defendant. Moreover, using code 172 part 3 will considerate witness gender, age, status, physical and mental health and also scare that the witness has to the defendant. If considerate the old theory of witness investigation which allow the witness investigation has to be done clearly in front of the defendant, as we can see that this old theory has been done strictly for a long time. So the reformation of the new code 172 part 3 whether against the right to confrontation and code 172 part 1. This study provide the author chances to compile interesting ideas, theory, verdicts of supreme court and idea of Thai experts of law aswell. All of the ideas and details came from both Thai and foreign text books and finally be in this study.

The result of this study the author found that the investigation without confrontation with defendant by THE CRIMINAL PROCEDURE CODE section 172 part 3 by using the hi-technology communication is not go along well with case consideration enforcement in court and

also can not truly protect the witness by the new reformed code intention. So in the author opinion, there should be more proper research and study regarding suitability, boundary of principle of consideration and investigation by not letting the witness confront with defendant. And also should have more study to compare by researching theory and method of foreign law for letting criminal judgment procedure can find fact of the case and can protect the right of defendant together effectively aswell.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ลุล่วงได้ด้วยดีเพราะผู้เขียนได้รับความเมตตากรุณา และความอนุเคราะห์จากรองศาสตราจารย์ ดร.อุคม รัฐอมฤต ที่ได้รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ท่านอาจารย์ ดร.สุรสิทธิ์ แสงวิโรจน์พัฒน์ ที่ได้รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมและ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านอาจารย์ที่ปรึกษาทั้งสองท่านได้สละเวลาอันมีค่าอย่างยิ่งเพื่อช่วยชี้แนะ ให้ความรู้ ติดตามความคืบหน้าในการทำวิทยานิพนธ์มาโดยตลอด รวมทั้งคอยตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี จึงขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ทั้งสองอย่างสูงที่ให้ความเมตตาแก่ผู้เขียนตลอดมา

ในโอกาสนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านศาสตราจารย์ ดร.คณิต ณ นคร ที่กรุณาเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ท่านรองศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล ที่กรุณาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านทั้งสองได้ให้ความรู้ทางวิชาการ คอยแนะนำ ชี้แนะแนวทางอันเป็นประโยชน์สูงสุดในการศึกษาวิทยานิพนธ์

นอกจากนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณบิดามารดา ซึ่งมีพระคุณอย่างหาที่สุดมิได้ที่คอยเป็นกำลังใจและให้การอุปการะผู้เขียนตลอดมา ขอบคุณพี่สาวทั้งสามคนและน้องชายอันเป็นที่รัก ขอบคุณเพื่อนๆ ทุกคน โดยเฉพาะ แจนที่คอยให้กำลังใจในทุกปัญหาตลอดมา จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

อนึ่ง หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีคุณค่าและประโยชน์ต่อการศึกษา ผู้เขียนขอขอบพระคุณดีทั้งหมดให้บิดามารดา ครูบาอาจารย์ทุกๆ ท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ รวมไปถึงทุกท่านที่มีพระคุณและไม่ตรีจิตต่อผู้เขียน ส่วนความบกพร่องไม่สมบูรณ์อันเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

สุวิชา สิริันทวินดิ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ผ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	2
1.3 สมมติฐานของการศึกษา.....	2
1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	3
1.5 วิธีดำเนินการศึกษา.....	3
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
2. แนวความคิดเกี่ยวกับการพิจารณาและสืบพยานในคดีอาญา.....	4
2.1 การพิจารณาและสืบพยานในชั้นศาล.....	4
2.1.1 หลักการพิจารณาคดีโดยเปิดเผย.....	12
2.1.2 หลักการพิจารณาคดีต่อหน้าจำเลย.....	15
2.2 ข้อยกเว้นหลักการพิจารณาและสืบพยานโดยเปิดเผยต่อหน้าจำเลย.....	22
2.2.1 ข้อยกเว้นหลักการพิจารณาคดีโดยเปิดเผย.....	19
2.2.2 ข้อยกเว้นหลักการพิจารณาคดีต่อหน้าจำเลย.....	19
2.3 แนวความคิดเรื่องการคุ้มครองพยานในคดีอาญา.....	22
2.3.1 แนวคิดเกี่ยวกับการสืบพยานโดยไม่ให้พยานเผชิญหน้ากับจำเลย.....	30
2.4 หลักของสิทธิที่จะเผชิญหน้า (RIGHT TO CONFRONTATION).....	33
3. หลักการพิจารณาและสืบพยานบุคคลโดยไม่เผชิญหน้ากับจำเลย	
ในต่างประเทศ.....	37
3.1 หลักการพิจารณาและสืบพยานโดยไม่ให้พยานเผชิญหน้ากับจำเลย	
ในประเทศสหรัฐอเมริกา.....	37
3.2 หลักการพิจารณาและสืบพยานโดยไม่ให้พยานเผชิญหน้ากับจำเลย	
ในประเทศอังกฤษ.....	49

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.3 หลักการพิจารณาและสืบพยานโดยไม่ให้พยานเผชิญหน้ากับจำเลย ในประเทศสิงคโปร์.....	51
4. วิเคราะห์ความเหมาะสม ขอบเขตของหลักการพิจารณาและสืบพยาน โดยไม่ให้พยานเผชิญหน้ากับจำเลยในชั้นพิจารณาคดี.....	60
4.1 ความเหมาะสมของการนำหลักการพิจารณาและสืบพยาน โดยไม่ให้พยานเผชิญหน้ากับจำเลยมาใช้ในการสืบพยาน.....	60
4.2 ผลกระทบต่อหลักการพิจารณาและสืบพยานโดยเปิดเผยต่อหน้าจำเลย.....	69
4.3 วิเคราะห์อำนาจรัฐในการค้นหาความจริงจากพยานหลักฐาน.....	72
5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	77
5.1 บทสรุป.....	77
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	82
บรรณานุกรม.....	84
ประวัติผู้เขียน.....	89